

Dr. Győri János

habil. egyetemi docens

**ELTE PPK Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Központ
ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola**

Bevezető

egy kulturálisan szenzitívebb pedagógiai gyakorlathoz

TÁMOP, 2012/2014

**Képzés a Szt. István Gimnázium tanárai számára
Krakkó/Wieliczka, 2012. 10. 22.**

Tartalom

1. Kultúra és oktatás

2. Kelet-ázsiai tanulók

3. Interkulturális kompetencia

4. Hogyan tovább?

1. Kultúra és oktatás

- **Vigotszkij (Mind in society, 1978), Bruner (The culture of education, 1996)**
 - a gyerekek fejlődése, a tanítás/tanulás tevékenysége nem értelmezhető kulturális kontextus nélkül ("cultural mediation theory")
- **kultúra**
 - művelés
 - nincs kultúra nélküli közvetlen kapcsolatunk a természeti világgal
 - az ember kultúratanulásra huzalozott lény (Gergely & Csibra, 2010; Tomasello, 1999: The human adaptation for culture) „Human beings are biologically adapted for culture in ways that other primates are not, as evidenced most clearly by the fact that only human cultural traditions accumulate modifications over historical time /.../. The key adaptation is one that enables individuals to understand other individuals as intentional agents like the self.”

Kultúra

- **pszichológia, antropológia, pedagógia stb.**

- nyelv
- **értékek**
- történetek, mítoszok
- társas rendszerek
- rendszerek, struktúrák
- cselekvésmódok (rituálék, hétköznapi cselekvések)
- mindezek jellegzetes integrációja
- **NORMÁK, szabályok, etikai kódrendszer**
 - normatív eszmék
 - normatív cselekedetek stb.
- szimbólumok
- hitek, ideológiák
- kommunikációs formák
- státusok és szerepek
- tárgyi elemek

A kultúra természete

- **létmódja**

- szociálisan konstruált
- többnyire nem explicit
- axiómák
- önmaguk rendszerlogikája szerint szisztematikusan rendezett
- struktúráiban
 - láthatatlan, érzékelhetetlen
 - „természetes”

- **elsajátítása**

- emlékeztet a nyelvi szocializációra
- Chomsky: nyelvi kompetencia
 - ÷ „kulturális kompetencia”
- de
 - összetettebb, lassúbb folyamat
 - etikailag kötött

- **a funkciója**

- dinamikus, adaptív stabilitás az egyén és a csoportok életében

Kultúra és oktatás 1.

- **a tanulás/tanítás nem érthető a kultúra figyelembevétele nélkül**
 - kurrikuláris rétegek
 - a tanítás tartalma
 - a tanítási tartalmak struktúrája, belső logikája
 - a tanítási tartalmak flexibilitása, adaptivitása a lokálishoz; szempontváltó vagy egyszempontú rendszer-e
 - a tanítási tartalmak normatív jellege

2. Kelet-ázsiai tanulók a magyar iskolákban

- **statisztikailag alig 3-5 bevándorló gyerek iskolánként**
 - kritikai tömeg hiánya
- **kelet-ázsiaiak: a legtöbb harmadik országból érkező bevándorló Magyarországon**
 - kínaiak
 - vietnamiak
 - a legrégebb óta laknak a szülők Magyarországon
 - többnyire van gyerekük
 - + japánok
 - + dél-koreaiak
 - + mongolok stb.

a) Ahogy a kelet-ázsiai bevándorló gyerekek átélik

❖ Miért éppen a kelet-ázsiaiak?

- a legszélesebb körűen kutatott kulturális csoport
 - USA érdekeltség a régióban
 - Japán
 - négy kistigris (Hongkong, Szingapúr, Dél-Korea, Tajvan)
 - Kína
- kimagasló teljesítmény az oktatásban az USA-ban és Európában is
 - „mintakisebbség”
- Magyarországon újszerű bevándorló csoport
- viszonylag nagy létszámban és nagy arányban Magyarországon
- nagy arányban Budapesten
- nagy arányban a jó (matekos) középiskolákban
- nagy létszámban a Szt. István Gimnáziumban
- vietnamiak: gyerekek
- kínai családok: változó (otthoni nagyszülők)

A kínai és a vietnami gyerekek *bevándorlók?*

- **vietnamiak**

- jellemzően 2. generáció
- a többségük nem vegyes házasságból való
- itt születtek, itt nőttek fel
- vietnami az anyanyelvük, de magyar dadáik vannak és szinte kizárólag magyar nyelvű intézményekben tanultak

- **kínaiak**

- jellemzően 2. generáció
- nem vegyes házasságból valók
- nem itt születtek, nem itt nőttek fel
- kínai az anyanyelvük, sokan nem magyar intézményekben tanultak korábban

Kultúra és oktatás 2.

- **a tanulás/tanítás folyamata nem érthető a kultúra figyelembevétele nélkül**
 - pszichológiai rétegek; kommunikáció
 - pl. a siker-kudarcc tulajdonítás mintázata
 - pl. viszonyulás a tanárhoz mint autoritáshoz
 - pl. memorizálás
 - pl. a tanulás és teljesítmény társas értelmezése
 - pl. dicséret-bírálat

a) Ahogy a bevándorló gyerekek átélik

➤ **Identitás; nemzeti öncimkézés**

- látható kisebbség
- ez mindig így is marad az életükben
- vietnamiak
 - „vietnami-magyar vagyok”
 - „60 év múlva is vietnami leszek”
 - vietnami gyerekek: mi nem kínaiak vagyunk!
 - banánemberek: kívül sárgák, belül fehérek
- kínaiak
 - a kínai identitás erős

➤ **hosszabb távú tervek**

- vietnamiak: bizonytalan
- kínaiak: inkább csak dobbantó (transznacionalitás)

a) Ahogy a bevándorló gyerekek átélik (Feischmidt & Nyíri / Szerk./, 2006)

➤ kínai gyerekek

- „Néha /.../ megyünk az utcán, és utánunk kiabálnak, hogy csing-csang...” „A többség nagyon ellenséges.”
- „Azért ilyenek, mert másképp nézünk ki.”
- „Amikor elfogadtak, a nélkül a határ nélkül, hogy úgy néznek rád, mint egy külföldre, akkor melegszívűek.” (92.o.)

- „A kínai iskola rengeteget követelt, még a Fazekastól is többet.”
- „Ott éjjel egyig kell tanulni.”
- „ott ötkor-hatkor keltem, és éjfélig tanultam”
- itt „nem elég nagy a terhelés” (89.o.)

- „Néha nagyon büszkék magukra. /.../ Mindig azt mondják, hogy valaki Nobel-díjat kapott, mindig ilyen példákat hoznak föl, hogy más nemzetiségeket meggyőzzenek, hogy okosak.”
- „Egyszerűen nem értem, hogy mi az, amitől ilyen nagyra vannak... nem eléggé toleránsak. /.../ Európán kívül is van világ, mégpedig szép világ, nagy világ.” (91.o.)

a) Bevándorló gyerekek narratívátípusai (Szilassy & Árendás, 2006)

➤ sérelemnarratívák

- a megpecsételés narratívái
- konfliktusracionalizáló narratívák

➤ siker- vagy integrációs narratívák

- a megértés és a megbocsátás narratívái („A barátsághoz és a magyarokhoz türelem kell.”)
- befogadásnarratívák („A legtöbbje befogadó”)
- beilleszkedési narratívák („Az elején rossz, aztán már nem annyira.”)
- mimikrinarratívák
- érvényesülésnarratívák

➤ jövőnarratívák

a) Ahogy a kínai és vietnami bevándorló gyerekek átélik

gyerekek

perfekcionizmus, a legmagasabb teljesítmény

szülők

szívvel-lélekkal tanulás (passion for learning)

a) Li (2000): kínai tanulási fogalomrendszer 1.

- ❖ kitartás
 - ❖ szorgalom
 - ❖ koncentráció
-
- bárki által mozgósítható
- ❖ a tanulás társas/társadalmi fejlődéshez való hozzájárulása
 - ❖ az egyén morális fejlődésének kulcsa

a) Li: kínai tanulási fogalomrendszer 2.

- ❖ szívvel-lélekkel tanulás (HXX – hao xue xin)
 - élethosszig (mindig) való tanulás
 - a tanulási erények kvartettje
 - szorgalom
 - a nehézségek elviselése
 - kitartás
 - koncentráció
 - szerénység
 - vágy a tanulásra

a) A kínai tanulási modell adaptivitása emigrációs helyzetben (Sebestyén & Fülöp, 2012)

- ❖ (módosított) célorientációs elmélet (Nicholls, 1984, Dweck, 1986)
 - elsajátítási orientáció
 - teljesítményorientáció
 - (eredményorientáció)
- ❖ a kínai tanulási modell az elsajátítási modellhez köthető
 - elsajátítási + teljesítményorientációs modell
 - az eredményorientációnak nincs értéke, mert nem kapcsolódik morális fejlődéshez (ellentmond az erényorientációnak)

„Migrációs kontextusba helyezve az eredményeket, az erényorientáció és elsajátítási motiváció kifejezetten adaptív lehet bevándorló hallgatók számára, hiszen a tanulás folyamatára való koncentráció és a külső teljesítménymutatókra való kisebb figyelem fordítása mellett a tanuló belső hozzáállására helyezi a hangsúlyt, így kontextusfüggetlen, bármilyen kultúrában aktivizálható megközelítésmódot tesz lehetővé.” (Sebestyén & Fülöp, 2012)

a tanulás folyamatára való koncentráció + a külső teljesítménymutatókra való figyelem + versenyszellem, sikerorientáció, nemzeti/kulturális egyediség-érzés

b) A tanárok viszonyulása (Szilassy & Árendás, 2006)

Tanári diskurzustípusok a bevándorló gyerekekről

- **univerzalista beszédmód – a másság kiiktatása
színvakság - a másság nem tudatos tagadása**
 - a másság tudatos tagadása
 - a konfliktusok kulturális és etnikai jegyeinek eltávolítása, általános emberi dimenzióba állítása
- **kulturalista beszédmód – a másság idealizálása**
 - valós különbségek tisztelete
 - a társadalmi, politikai, gazdasági kontextusoktól és a személyességétől megfosztott ember
 - a valós társadalmi, politikai, gazdasági, pszichés jellemzők elveszítik magyarázóelvéüket, és nem lehet közvetlenül hatni rájuk, hiszen mindennek alapvetően „a kultúra” a magyarázata
- **hatalmi beszédmód – a másság lefokozása**
 - „civilizációs különbségek” és orientalista diskurzus

b) Magyar kisebbségi bevándorló tanulók

- **alig van rájuk vonatkozó kutatás (kivéve Kováts, 2010; Kováts & Medgyes, 2005)**
 - a szerb és kárpátaljai magyar bevándorlóknak (*nemcsak gyerekekről van szó; GyJ.*) csak a 2/3-a kíván itt asszimilálódni, 1/3-uk dobbantónak használja Magyarországot a nemzetközi továbblépéshez
 - Észak-Magyarországon nem ritka, hogy a gyerek Szlovákia határ menti településéről egyedül érkezik Magyarországra, oktatási célból, és a család nélkül él itt; hétvégeken hazautazik
 - a tanárok és iskolavezetők többnyire nem is tekintik őket bevándorlóknak
 - az anyanyelvi kompetenciájuk miatt sokszor csúfolják őket az iskolában

A tanárok azért hagyják magukra, mert velük úgy sincs semmi gond, hiszen ők *magyarok*, sőt, olyan magyarok, akik haza akartak jönni. *Itthon vannak*. És aki itthon van, az nem igényel külön(ösebb), speciális törődést..

NOHA...(tendenciaszerűen)

- ❖ noha ezeknek a gyerekeknek és a szüleiknek gyakran nem sok ismeretük van a magyar iskolarendszerről, az iskolai kultúráról stb.
- ❖ másféle tananyagokat másféle módon tanultak korábban
- ❖ más a tanárokhoz, különösen az osztályfőnökökhöz való viszonyuk (hagyományosabb, autoritáshoz szokottabb)
- ❖ sokszor váratlan(ul erős) sérelem éri őket, amikor elkezdnek velük, róluk mint (munkahelyfoglaló, megbízhatatlan stb.) bevándorlókról beszélni
- ❖ olykor a tanáraik és a környezetük idealizálja őket (a sokat szenvedett magyar kisebbség stb.)
- ❖ másképp viszonyulnak a jövőhöz stb. stb.

3. Interkulturális tanári kompetencia

- **összetevői (Deardorff, 2006)**
 - **hatékony kommunikáció interkulturális szituációkban**
 - **az értelmezési referenciakeret megváltoztatása interkulturális helyzetekben**
 - **az ismeretlen, furcsa viselkedésmódok visszavezetésének képessége egy kultúrára**

 - **más világlátások megértésének képessége**
 - **kulturális önismeret**
 - **az önértékelés képessége**
 - **általános nyitottság a kultúrák tanulásra**
 - **különböző kulturális tanulásmódokhoz való adaptivitás**

 - **aktuális kapacitás mindezek és hasonlóknak terén**
- **a kulturális intelligencia területei (Early & Ang, 2003)**
 - **kognitív**
 - **emotív**
 - **motivációs**
 - **viselkedéses**

Tanárok multikulturális nézetei és azok hatása az osztálytermi munkára (OTKA-79145)

- **a bevándorló tanulókhoz való viszonyulás**
 - verbálisan: integrációs stratégia
 - cselekvéses szinten: asszimilációs stratégia
 - az egyetlen igazán nagy gond a nyelv
 - egyébként mindenben olyanok, mint bármelyik gyerek
 - ha magyarul elég jól tud már, akkor „magyar diák”, a problémák megszűnnek
 - alkalmazkodnia kell
 - hiányoznak az intézményi stratégiák
 - a kritikus tömeg hiánya
 - rögtönzések, ha bevándorló gyerek kerül az iskolába (nincsenek lefektetett, előre kidolgozott, bejáratott stb. protokollok a helyzet kezelésére)
 - az iskola alkalmazkodása nem kerül be a képbe
- **a bevándorló gyerekekhez szükséges tanári készségek**
 - empátia tanulói másság elfogadása
 - alkalmazkodni tudás a tanuló iránti nyitottság
- **lényegében a jó tanár (ideális tanár) készségrendszer**

A kultúra mint kommunikáció

- **Clifford Geertz (1966)**

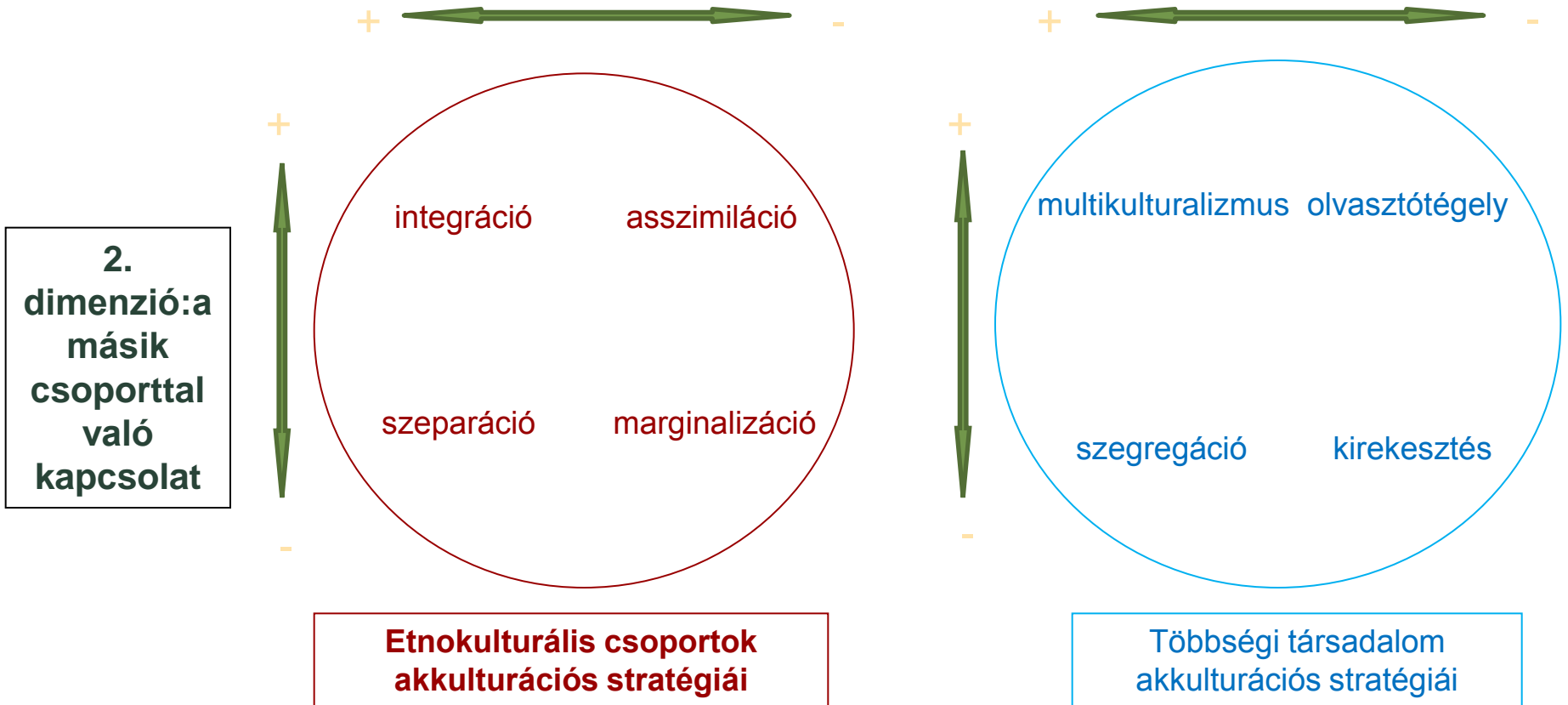
- kacsintós címlap az újságban
- jel és jelentés kapcsolata
- Zinadine Zidane „lefejelős” megmozdulása
 - szobor

- **Kultúra vagy személyiség vagy más (vagy mindig egyedi kombinációban mindez)?**

- svéd vő, magyar anyós esete
- alkalmazkodni tudás

John W. Berry modellje: Etnokulturális csoportok és többségi társadalom akkulturációs stratégiái

1.dimenzió: Kulturális örökség és identitás fenntartása

A magyar nyelvű kommunikáció nehézségei

- **bár a vietnami és kínai gyerekek szülei között vannak magyarul viszonylag jól beszélők, a szülőkkel való tanári kommunikáció szinte mindig probléma**
 - általában gond, hogy a szülő nem beszél (elég) jól magyarul
 - a tanár nem beszél kínaiul/vietnamiul
 - és egyik fél vagy egyik sem beszél angolul vagy más közös közvetítő nyelven
- brokering: a szülő és a befogadó világ között nyelvileg közvetítő gyerek
 - jobb, mint ha semmi nincs, semmilyen kommunikációs lehetőség a szülővel
 - de egyébként nagyon kevésbé kívánatos lehetőség; ha van rá mód, inkább el kell kerülni
 - lehetséges megoldások
 - nyelvi közvetítő a tanárok közül
 - más szülő, aki mindkét nyelvet ismeri
 - szülői öntevékeny csoport szervezése, hogy mindig legyen olyan szülő, aki „független, pártatlan”
 - végül is: az iskolának mint intézménynek kellene ezt biztosítania – része a munkának; és az iskolának kötelessége lehetővé tenni a szülőkkel való kommunikáció lehető leghatékonyabb módjait
 - de: mindegyiknek vannak negatív vonatkozásai is

Az iskolai munkáról való otthoni beszéd

- **ezekben a családokban jószerevével nem tud ideálisan működni**
 - a gyerek nem ismeri annak az iskolának a nyelvét (szó szerint és átvitt értelemben) amelybe még a szülő járt (otthon)
 - a szülő viszont nem ismeri az itteni, magyarországi iskola nyelvét (szó szerinti és átvitt értelemben)
 - a legtöbb bevándorló családban ilyenkor kódváltás történik, tehát
 - vagy a vietnami/kínai gyerek vált anyanyelvre,
 - vagy a szülő vált át magyarra
 - de bárki vált kódot, a kommunikáció nem tud elég hatékony lenni, mert az egyik félnek sem a verbális, sem a fogalmi készlete nem fedi le valójában azt az iskolai dolgot, amiről szó van
 - plusz: ha a szülő esetleg megérti is a problémát, nem tudja abba az oktatási kultúrába illeszteni megkonstruálni magának az adott dolog jelentését, amelyben és ami módon az a valóban *jelent* valamit

Mit tegyen a tanár?

- ezért a bevándorló gyerekeknél érdemes a többiekénél szorosabban követni és többet kommunikálni arról az iskolában, hogy mennyire, milyen módon, milyen mélységben tudta a gyerek az adott kérdéseket a szülőkkel megosztani, mennyire tudtak a szülők partnerek lenni az adott kérdésben abban az értelemben, hogy valóban megértették-e, hogy milyen helyzetről van is szó
- máskülönben ezek a gyerekek magányosak lesznek ebben az értelemben, magukra maradnak az iskolai élet súlyával, akár jó, akár rossz értelmű dolgokról legyen szó
- az iskola, az évfolyam, az osztályfőnökök, szaktanárok kezdeményezhetnek bevándorlói közösségek szerint vagy attól függetlenül szülői beszélgetőcsoportokat

AZ AZONOSÍTHATATLAN REAKCIÓK 1.

- kelet-ázsiai gyerekekkel foglalkozó pedagógusok gyakran panaszkodnak arra, hogy nem értik, nem ismerik fel, hogy a gyerek érzelmileg egyáltalán reagál-e a dologra, mert ez „leolvashatatlan” a kommunikációjából
- valóban: az érzelmek tükrözése éretlenségre utal a kelet-ázsiai kultúrákban
 - a gyerek igyekszik megőrizni az arcát
 - viszont igyekszik mindent megtenni, hogy a tanár arcát is megőrizze
 - a kudarc átélése, (meta)kommunikációja nem (csak) azzal a félelemmel fenyegeti a gyereket, hogy ő elveszíti az arcát, hanem azzal is, hogy a tanár elveszíti az arcát, ami a gyereket szorongással és szégyenérzettel tölti el, igyekszik tehát inkább elkerülni
 - a sikert viszont elsősorban nem önmagának, hanem a társas környezetnek (ősök, társadalom stb.) tulajdonítja; ha magára venné és ezt túlzottan kifejezné, az önzően éretlen lenne

AZ AZONOSÍTHATATLAN REAKCIÓK 2. Mit tehet a tanár?

- nem sokat; próbálja meg mégis nem közvetlen kommunikációs jelekből ezt megérteni
- próbáljon osztálytársaktól, kortársaktól nem direkt módon információkat gyűjteni, hogy rendben vannak-e a dolgok az adott bevándorlói gyerekekkel
- próbálja meg a frusztrációján átdolgozni magát, és megérteni, hogy ez nem személyesen neki szól
- próbálja tolerálni

4. Hogyan tovább?

- **Kulturálisan szenzitív pedagógia?**
- **Pedagógia kultúra nélkül?**
- **lehetséges megközelítésmódok a gyakorlatban**
 - ünnepi multikulturalizmus
 - **kulturálisan orientált kurrikulum + kulturálisan szenzitív pedagógia**
 - interkulturális oktatás – kulturális csereforgalom

A GYEREKEK KAPCSOLATA A TANÁROK SZEMSZÖGÉBŐL

A gyerekek nem értik egymás nyelvét;

Egyedül lévőknek, kirekesztettnek érzik magukat;

Bizonytalan a helyzetük;

Nem mindig elfogadó a közösség;

A különböző országbeli népcsoportok hazájukbeli konfliktusaikat magukkal hozzák;

A különböző vallási nézetek miatt konfliktusok alakulhatnak ki;

Eltérő a nemiség felfogása a nemzetek között (például a muzulmánok jobban féltik lánygyermeküket);

A helyi és a migráns gyerekeknek különböző a gondolkodásmódjuk;

A tulajdonviszonyokból adódó különbségek: sok család nem tud olyan feltételeket teremteni a gyerekének, hogy minden meglegyen, így előfordulnak kisebb incidensek;

A nagyon nagy számú, elszigetelődött külföldi gyerekek csoportja az iskolában szintén problémák forrása lehet (Illés, Medgyes, Kováts & Vámos, 2009)

5. táblázat **AZ INTERKULTURÁLIS ÉRZÉKENYSÉG DIMENZIÓI**

Etnocentrikus szakaszok	Etnorelatív szakaszok
1. Tagadás elszigeteltség, elkülönítettség	4. Elfogadás a viselkedésbeli különbségek elfogadása, az értékkülönbségek elfogadása
2. Védekezés becsmértés, felsőbbrendűség, irányváltás	5. Alkalmazás empátia, pluralizmus
3. Minimalizálás fizikai általánosítás, tapasztalattól független általánosítás	6. Integráció összefüggések értékelése, építő kívülállás
Forrás: Interkulturális tanulás. T-Kit.: 29.o.	

TOLERANCIA

- az 1960-as/70-es évek jellemző jelszava; ma már túl vagyunk ezen
 - multikulturalitás
 - interkulturalitás
- mégis:
 - ez az elérendő alap
 - ez az a minimum, aminél nem lehet lejjebb mennie sem a tanárnak, sem a befogadó diákközösségeknek, sem a szülőknek (kirekeszteni, bántani stb.)
 - sok esetben EZ A LEGTÖBB, AMI ELÉRHETŐ, TEHETŐ
- minden egyéb külön öröm, külön jutalom az egyénnek és a közösségnek, a bevándorlónak és a befogadónak
 - interkulturális megértés
 - „baráti”, „szeretetteli” viszony
 - kölcsönös kulturális cserék és interakciók stb.

A BEVÁNDORLÓ GYEREKNEK (ÉS A CSALÁDJÁNAK ÉS A KULTURÁLIS KÖZÖSSÉGÉNEK) IS KOMOLY KÖTELESSÉGEI VANNAK

- el kell tudniuk fogadni, hogy egy bizonyos befogadói közösségben vannak, amelynek ugyancsak meg vannak a maga kulturális jellemzői stb.
- a tolerancia tehát kölcsönös kell, hogy legyen, és a bevándorló gyerekek mint alapot, ezt el kell tudni fogadnia, fel kell tudni építeni magában, és erősítenie a bevándorlói közösségében is (pl. szülők)
- a családnak és a kulturális közösségnek dolgoznia kell azon, hogy a gyerek bármelyik identitását meg tudja élni vagy azok valamely számára kedvező kombinációját, de a gyerekekben erősíteniük kell azt az érzést, hogy a gyerekek
- az identitásképzés mikéntjétől függetlenül is **ALAPVETŐ TEENDŐJE** az iskolai munka maximális elvégzése, mert ez egyéni, családi, bevándorlói és befogadó közösségi érdeke és morális kötelessége egyaránt
 - vannak bevándorlói közösségek, amelyek szisztematikusan fejlesztik ezt a gyerekekben és a családokban
 - és vannak bevándorlói közösségek, amelyek magukra hagyják ebben a kérdésben a családot és a gyerekeket

AZ OSZTÁLYFŐNÖK KIEMELT SZEREPE

- az osztályfőnök sok okból kulcsszereplő a bevándorló gyerekek életében
- főleg őket kell felkészíteni és támogatni a bevándorló gyerekekkel való munkájukban
 - iskolapszichológus
 - meghívott szakértők stb.
- ha sikeresen működnek a bevándorló gyerekek az iskolában, egy osztályban érdemes elsősorban nekik megköszönni ezt, ugyanis biztos, hogy fontos pedagógiai erőfeszítésük van ebben az eredményben

ÉS EGYÉBKÉNT MÉG?

- az iskolapszichológus felkészítése és bevonása
- kulturális nap (ünnepi multikulturalizmus)
 - a „kulturális díszpinty” helyzet a tanítási órán és a kulturális napon
- bevándorló szülői beszélgetőcsoport
- befogadó szülői beszélgetőcsoport
- vegyes szülői csoport
- támogató szülői rendszer
- könyvtári rendezvények
- kapcsolat a bevándorlói kulturális közösséggel
- a befogadói tanulói csoportok ráhangolása, kulturális oktatása stb.
 - filmszakkör
 - olvasókör stb.
- intézményi, intézményvezetői támogatás minden szinten
- szükség esetén erőforrások ráfordítása

ÉS EGYÉBKÉNT MÉG? 2.

- annak megértése és elfogadása, hogy itt nem egy az egyben elsajátítható (és kontextustól függetlenül alkalmazható) módszerekről van szó
- a legfőbb módszer maga a megértés; a szituáció megértése minél finomabban tagolt és elemző pedagógiai módon
- annak megértése és elfogadása, hogy minden, amit ezekről a gyerekekről előzetesen tudni lehet, az csak tendenciákat jelöl, de a gyerek maga lehet nagyon jelentősen másmilyen
- annak a bizonytalanságnak a megértése, elfogadása, ugyanakkor az abban való állandó fejlődésigény, hogy a kultúra és a személyiség, illetve a társadalmi helyzetből következő jellemzők nagyon nehezen lebonthatók egymásról a gyerekek viselkedésének elemzésében, tanári stratégiák kialakításakor, sőt, sokszor nem tudjuk jól elkülöníteni ezeket egymástól, többek között sokszor éppen azért sem, mert a bevándorlói csoportokról viszonylag hiányosak, mozaikosak az ismereteink
- annak elfogadása, hogy mindig VAN mint tanulnunk egymástól
- annak megértésével, hogy ez a bevándorló gyerekekre is igaz
- annak átélése és a felhasználása, hogy az interkulturális érzékenység és a kulturálisan szenzitív(ebb) pedagógia felépítése a tanuló (= fejlődő, tudásban és pedagógiai eszköztárában bővülő, hatékonyabbá váló) iskola egyik legfőbb lehetősége, amiért érdemes tenni (a bevándorló gyerek személyes érdekein túl)

Mindamellet

- ❖ a kulturális másság a sokféleség egy fajtája
 - nem minden másság kulturális másság is egyben
- ❖ a másság elkülönbötet, de össze is köt
- ❖ minden másságnál mindig több és lényegibb a közös, univerzális
 - szociálpszichológiailag a csoportok közötti különbség mindig kisebb, mint a csoportokon belüli variabilitás
 - mindenki másképp ugyanaz (Mérő /2012/: Mindenki másképp egyforma)

Köszönöm a figyelmet!

És: sok sikert a kétéves kalandhoz a kultúra és az oktatás terén,

ami természetesen

több mint két év,

több mint kaland,

több mint kultúra

és több mint oktatás!

A végére mindenki másképp lesz ugyanaz!